

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΛΑΡΙΩΝΑΣ: Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΠΑΝΕΛΘΕΙ ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΗΝ ΓΗ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Τον τηλεδημοσιογράφο κ. Αλέξανδρο Rogatkin φιλοξένησε στις 10 Ιανουαρίου 2015 στα πλαίσια της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος» την οποία παρουσιάζει στον τηλεοπτικό σταθμό «Vesti 24» ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Αγαπητοί αδελφοί χαίρετε. Παρακολουθείτε την εκπομπή «Εκκλησία και κόσμος». Σήμερα θα μιλήσουμε για την θρησκευτική κατάσταση στην Ουκρανία. Φιλοξενώ τον τηλεδημοσιογράφο κ. Αλέξανδρο Rogatkin. Χαίρετε Αλέξανδρε.

A. Rogatkin: Χαίρετε Σεβασμιώτατε.

Σε οποιονδήποτε πόλεμο εκείνος που υποφέρει είναι κυρίως ο άμαχος πληθυσμός. Αυτό ισχύει και για τον πόλεμο στη Νοβορώσσια και το Ντονμπάς. Έχουν καταστραφεί σχολεία, νοσοκομεία και μαιευτήρια. Ζημιές έχουν υποστεί και Ιεροί Ναοί. Όσο και να ακούγεται φοβερό, αλλά είναι αλήθεια ότι για έναν σκοπευτή ο Ναός, το καμπαναριό με τον τρούλο που να γυαλίζει αποτελούν ένα πολύ απλό και εύκολο στόχο. Ένας Κοζάκος ο οποίος με τις προσπάθειες του εδώ και είκοσι χρόνια χτίζει Ναό πλησίον του Lugutino μου ανέφερε ότι επί ένα μήνα οι Ουκρανοί πυροβολητές νομίζοντας ότι στο καμπαναριό του κρύβεται κατάσκοπος-παρατηρητής των πολιτοφυλακών συνέχεια βομβάρδιζαν το Ναό. Όπως τονίζει χαρακτηριστικά, ο Θεός με φύλαξε και ουδεμία βολή χτύπησε το στόχο.

Αλλά υπάρχουν Ναοί οι οποίοι καταστράφηκαν ολοσχερώς. Και αυτό δεν αφορά μόνο τους Ορθόδοξους χριστιανικούς Ναούς. Στο Ρεινομαγσκ έχει σχεδόν καταστραφεί ο Ναός Βαπτιστών. Στη Νονοσβετλονκα μερικές βολές χτύπησαν τον τρούλο Ορθόδοξου χριστιανικού Ναού. Αυτή τη στιγμή επισκευάζεται. Ένα τερατώδες πράγμα συνέβη με αυτό το Ναό. Αρχικά εκεί έκλεισαν κατοίκους της Νονοσβετλονκα, τους κλείδωσαν για ένα διάστημα, και εν συνεχεία πλησίον αυτού του Ναού χωρίς να γίνει δίκη και ανάκριση εκτέλεσαν διά του φεκισμού τινές πολιτοφύλακες μόνο και μόνο επειδή κρατούσαν όπλα στα χέρια. Αιχμαλωτίστηκαν, εκτελέστηκαν και μετά θάφτηκαν σε απόσταση ολίγων μέτρων από το Ναό.

Σεβασμιώτατε, σε σχέση με τα ως άνω ποια είναι η γραμμή που πρέπει να ακολουθήσει ένας Ορθόδοξος ιερέας; Πρέπει να ταχθεί στο πλευρό του κανενος; Βλέπει ότι οι βολές χτυπάνε το Ναό του, του έρχονται οι τραυματίες πολιτοφύλακες και ο άμαχος πληθυσμός που υποφέρει. Ποια πρέπει να είναι η συμπεριφορά του;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Ένας Ορθόδοξος ιερέας πρέπει να ταχθεί στο πλευρό των πασχόντων. Η Εκκλησία πάντα ευρίσκεται στο πλευρό όσων δέχονται βία και επίθεση. Είναι αδύνατο η Ορθόδοξη Εκκλησία να ακολουθήσει την α΄ ή την β΄ γραμμή στην πολιτική ή αστική αντιπαράθεση. Μα τι βλέπουμε αυτή τη στιγμή στην Ουκρανία; Οι πιστοί της Εκκλησίας μας ευρίσκονται πίσω και από τις δυο πλευρές του οδοφράγματος. Έτσι ήταν από την αρχή από τα Ιανουαριανά.

A. Rogatkin: Δηλαδή αποδεικνύεται ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι σε κατάσταση διπλής

διαίρεσews; Αρχικά διαιρέθηκε από το σχίσμα το οποίο προκάλεσε ο αυτοτιτλοφορούμενος Πατριάρχης Φιλάρετος, ο οποίος απέσπασε ένα μέρος του ποιμνίου. Τώρα είναι διαιρεμένη από αυτό το εμφύλιο πόλεμο.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Δεν μιλάμε για διαίρεση της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Όταν ο λόγος γίνεται για το σχίσμα, εννοούμε ότι κάποιοι απομακρύνθηκαν από την Εκκλησία για α' ή β' πολιτικούς λόγους. Άλλωστε το ουκρανικό σχίσμα εξ αρχής ήταν ένα πολιτικό σχέδιο με σκοπό τη διαίρεση μεταξύ του Ουκρανικού και του Ρωσικού λαού. Προ εικοσαετίας και πλέον προέβησαν σε διαίρεση της Εκκλησίας ή να πούμε ακριβέστερα των χριστιανών, διότι το λέω και επαναλαμβάνω είναι αδύνατο να διαιρεθεί η Εκκλησία από μέσα της. Λέμε ότι είναι άνθρωποι, ομάδες ανθρώπων και Ιεράρχες που μπορούν να απομακρυνθούν από την Εκκλησία.

Σήμερα η Ουκρανική Ορθοδοξία είναι διαιρεμένη. Αρχικά προέβησαν σε διαίρεση του λαού για λόγους θρησκείας, μετέπειτα καταβλήθηκαν προσπάθειες διαίρεσews για γλωσσικούς η πολιτικούς λόγους και τώρα αυτή η διαίρεση επέφερε την αστική αντιπαράθεση με θύματα φιλήσυχους πολίτες. Αυτό είναι το πλέον φοβερό.

Η κανονική Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας δεν τάσσεται με το α' ή το β' μέρος της συγκρούσεως. Δεν λέγει ότι είμαστε με το Ουκρανικό στρατό ή με την πολιτοφυλακή ή με την α' ή τη β' πολιτική δύναμη. Η Εκκλησία πρέπει μεν να απέχει της πολιτικής αντιπαραθέσεως αλλά δε να ταχθεί σε όσους υποφέρουν και είναι θύματα.

A. Rogatkin: Θυμάστε αυτές τις εικόνες από την Πλατεία Ανεξαρτησίας του Κιέβου με τους Ελληνοκαθολικούς ιερείς να ταχθούν ακριβώς σε αυτή την πλευρά; Πήγαιναν μπροστά κρατώντας σταυρούς ευλογίας για να καλέσουν σε επιθέσεις κατά της ομάδας καταστολής Μπέρκουτ. Αυτό πράγματι συνέβη.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η Ελληνοκαθολική Εκκλησία εξ αρχής συνέβαλε στην αναζωπύρωση της συγκρούσεως διότι τάχθηκε σε μια από τις αντιμαχόμενες πλευρές. Και το δήλωσα ρητώς παρουσία του Πάπα Φραγκίσκου κατά τη Σύνοδο των Ρωμαιοκαθολικών Επισκόπων στη Ρώμη. Αμέσως μετά όλα τα Ρωμαιοκαθολικά μέσα μαζικής ενημερώσεως και κυρίως τα Ελληνοκαθολικά εξαπέλυσαν κατά εμού κατάρες και ύβρεις. Εν τούτοις έλεγα ένα πολύ απλό πράγμα ότι η Εκκλησία δεν δημιουργήθηκε για να εμπλακεί στον πολιτικό αγώνα. Η Εκκλησία είναι αδύνατο και δεν πρέπει να τάσσεται σε μια πλευρά της συγκρούσεως, διότι δι' αυτού πρώτον θα αναζωπυρώσουμε τη σύγκρουση και δεύτερον τρόπον τινά θα περιθωριοποιήσουμε τους ανθρώπους ανεξαρτήτως αριθμού τους, οι οποίοι ανήκουν στην Εκκλησία μας, αλλά μπορεί να ακολουθήσουν μια εναλλακτική πολιτική θέση. Η Εκκλησία δεν πρέπει να έχει κάποια πολιτική θέση εν γένει.

A. Rogatkin: Πρόκειται ακριβώς για πολιτική σύγκρουση. Αρκεί να θυμηθούμε ότι οι καταληψίες των Ιερών Ναών του Πατριαρχείου Μόσχας κρατούσαν σημαίες του κόμματος «Snoboda» (Ελευθερία). Η καταλήψεις των Ναών γίνονταν είτε για χάρη των οπαδών του Φιλαρέτου είτε πάλι για χάρη της Ελληνοκαθολικής Εκκλησίας. Δεν είδαμε κάτι εντελώς καινούργιο στην Πλατεία Ανεξαρτησίας. Όλα αυτά τα ζήσαμε επί ολόκληρη εικοσαετία. Με κραυγές «οι Μοσχοβίτες στην κρεμάλα» έσπαζαν πόρτες των Ορθοδόξων Ιερών Ναών, έβγαζαν έξω τους ιερείς. Ένας παπάς από τη Δυτική Ουκρανία μου ανέφερε ότι κυριολεκτικά τους έδεσαν στις αλυσίδες και ο ίδιος σχεδόν αλυσοδεμένος έμενε μερικές ημέρες. Ένας άλλος από το Ρόβνο ομολόγησε ότι τη δεκαετία του '90 όταν ήταν περίπου 12 ετών, καταλήφθηκε ο Ναός που υπηρετούσε ο πατέρας του, τον οποίον πολύ άγρια χτύπησαν στο κεφάλι. Τότε άκουσε: «Και τι να κάνουμε με το παπαδόπουλο; Ας τον κρεμάσουμε, αλλιώς θα μεγαλώσει και γίνει Μοσχοβίτης παπάς». Ενώ τότε ούτε καν ήξερε όπου ευρισκόταν η Μόσχα.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Κατά τρόπο παράδοξο η Ουκρανική Ελληνοκαθολική Εκκλησία, της οποίας ο αρχηγός έχει την έδρα του στην Ρώμη, σήμερα παρουσιάζεται ως εθνική Εκκλησία της Ουκρανίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας με πλειοψηφία των Ορθόδοξων πιστών της Ουκρανίας ως ποίμνιο, από εθνικιστικά μέσα μαζικής ενημερώσεως και από την προπαγάνδα αυτή παρουσιάζεται ως Εκκλησία, η οποία διοικείται από τη Μόσχα. Αυτό σημαίνει ότι μια Εκκλησία μπορεί να διοικείται από τη Ρώμη και δεν μπορεί από τη Μόσχα.

Εκ των πραγμάτων η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας απολαμβάνει πλήρη αυτονομία. Δεν διοικεί ο Πατριάρχης Μόσχας την Ουκρανική Εκκλησία, ούτε είναι υπόλογος αυτή οικονομικά η διοικητικά σε αυτόν. Εκείνο που διατηρείται είναι η σχέση προσευχής. Π.χ. είμαστε πρόθυμοι Θεού θέλοντος να συντελέσουμε με ο, τι θα μπορούσαμε στην ανοικοδόμηση Ιερών Ναών στο Ντονμπάς. Αλλά αυτό δεν έχει σχέση με τα εσωτερικά οικονομικά θέματα της Ουκρανικής Εκκλησίας. Σε αυτά είναι πλήρως ανεξάρτητη. Η Ουκρανική Εκκλησία έχει ελευθερία εκλογής επισκόπων, χωρίς να είναι υπόχρεοι οι υποψήφιοι αρχιερείς να παίρνουν έγκριση από τη Μόσχα. Μόνο στην περίπτωση της εκλογής του Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Κιέβου από την Ιεραρχία της Ουκρανικής Εκκλησίας η εκλογή του εγκρίνεται από τον Πατριάρχη Μόσχας. Αλλά εδώ πρόκειται μάλλον για μια πνευματική σχέση παρά για κάποια άλλη.

Εκτιμούμε βαθύτατα αυτή τη σχέση, διότι πρόκειται για μια υπερχιλιετή πνευματική ένωση η οποία έχει τις ρίζες της στην βαπτιστική κολυμπήθρα του Αγίου Πρίγκιπος Βλαδιμήρου. Φέτος θα εορτάσουμε την χιλιετία από της κοιμήσεως του Αγίου Πρίγκιπος Βλαδιμήρου. Το 2013 εορτάσαμε την επέτειο των 1025 ετών Βαπτίσεως των Ρως.

Κάποτε ήταν μια ενωμένη Ρως. Κατά τη διάρκεια της χιλιετίας που μεσολάβησε στο χώρο της πολλές φορές σχηματίζονταν νέα πολιτικά σύνορα χωρίς αυτό να σημαίνει ότι κάθε φορά με την ανάδειξη νέων συνόρων η Εκκλησία είναι υποχρεωμένη να διαιρείται σε μικρότερα τμήματα. Εάν ακολουθήσουμε αυτή τη λογική, τότε π.χ. στην Αφρική δεν θα είχαμε το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας αλλά 54 νανοφυείς Ορθόδοξες Εκκλησίες. Ας υποθέσουμε ότι το Πατριαρχείο Αντιοχείας με το ποίμνιο τους χριστιανούς της Συρίας και του Λιβάνου τότε θα πρέπει επίσης να διαιρεθεί.

Δεν είναι για εθνικούς λόγους που ενώνει τους ανθρώπους η Εκκλησία. Εκτιμούμε βαθύτατα την ενότητα η οποία τώρα ιδιαίτερα αποδεικνύεται επίκαιρη, ορθή και σημαντική. Με τους πολιτικούς να διαιρούν την κοινωνία σε εμπόλεμες πλευρές και τους στρατιωτικούς να εξαφανίζουν τους ανθρώπους οι προσπάθειες της Εκκλησίας είναι να ενώσει και να συμφιλιώσει τους όλους.

A. Rogatkin: Για προσέξτε ότι το Ουκρανικό θρησκευτικό πεδίο παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία. Υπάρχουν οι κάθε λογής σέκτες, έρχονται τόσοι και τόσοι κήρυκες με κάποιες τρελές ιδέες. Αυτούς τους σέβονται ενώ η μόνη που ξεχωρίζει είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας του Πατριαρχείου Μόσχας. Την μισούν και την περιφρονούν σχεδόν όλοι. Αυτή είναι η πολιτική και τίποτε άλλο.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Αυτό διότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας πέφτει θύμα της προπαγάνδας, του πολιτικού αγώνος ενώ στην εμπόλεμη ζώνη ακόμα και θύμα της πολεμικής συγκρούσεως. Έχετε παραθέσει μερικά παραδείγματα. Διαθέτουμε πληροφορίες, οι οποίες δυστυχώς εμπλουτίζονται συνέχεια με νέα στοιχεία: έχουν σκοτωθεί 3 ιερείς της Ορθόδοξου Εκκλησία της Ουκρανίας, έχουν υποστεί ζημιές 62 Ιεροί Ναοί του Ντονμπάς οι οποίοι είτε καταστράφηκαν ολοσχερώς είτε υπέστησαν σημαντικές ζημιές, είτε οι ζημιές είναι μερικές, αλλά οι Ναοί θέλουν επισκευές. Αυτά επιβεβαιώνουν εκείνα τα οποία λέγατε προηγουμένως, ότι δηλαδή κατά της κανονικής Εκκλησίας σκόπιμα διεξάγεται ένας πόλεμος, η Εκκλησία δέχεται επίθεση.

Πράγματι οι Ναοί γίνονται εύκολοι στόχοι. Μεγάλη τραγωδία εξελίσσεται μπροστά στα μάτια μας

και είναι αδύνατο να βλέπουμε τα τεκταινόμενα ως κάτι τυχαίο.

A. Rogatkin: Και με όλα ταύτα οι εκεί άνθρωποι είναι θρήσκει. Όταν οι Ουκρανοί μαχητές του αποβατικού αγήματος αποχώρησαν από το αεροδρόμιο του Λουγκάνσκ οι πολιτοφύλακες μας έδειξαν όσα έμειναν πίσω τους. Δίπλα με τα συσκευασμένα γεύματα ήταν και σωρός βιβλία με Ελληνοκαθολικό θρησκευτικό περιεχόμενο. Και το Ευαγγέλιο, και η Ιερά Βίβλος όλα αυτά τους έριξαν ειδικά γι' αυτούς με αλεξίπτωτα.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Όταν μιλάω ανοιχτά ότι η Ελληνοκαθολικοί τάσσονται σε μια από τις πλευρές της συγκρούσεως και αυτοί είναι οι οποίοι ευρίσκονταν πίσω από τα γεγονότα στην Πλατεία Ανεξαρτησίας του Κιέβου, όταν τους έφεραν με λεωφορεία από τη Δυτική Ουκρανία προκειμένου να αναζωπυρώσουν τη διεθνική έχθρα, αυτοί πάντοτε απαντούν: «Δεν ήταν μια πολιτική αντιπαράθεση. Έτσι εκφράσαμε την πολιτική μας θέση». Αυτή είναι η απάντηση των εκπροσώπων της Ελληνοκαθολικής Εκκλησίας. Δεν μας αναπαύει αυτή η απάντησή τους, αλλώστε εάν η Εκκλησία καλείται να συμφιλιώνει τους ανθρώπους, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε στο πλευρό όλων όσοι υποφέρουν και όχι να τασσόμαστε στο α' ή το β' μέρος, λέγοντας ότι αυτοί είναι οι δικοί μας άνθρωποι και αυτοί δεν είναι.

A. Rogatkin: Σεβασμιώτατε, πείτε μας πως είναι τα πράγματα με τη Λαύρα του Ποτσάγιεφ; Αυτή είναι από τα μεγαλύτερα ιερά προσκυνήματα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στη Δυτική Ουκρανία. Θυμάμαι ότι το Φεβρουάριο ακόμα, όταν ήμασταν εκεί μια εβδομάδα πριν από τα γεγονότα στην Πλατεία Ανεξαρτησίας ήλθαν ορισμένοι για να σπάσουν τις πόρτες της Λαύρας του Ποτσάγιεφ. Πως είναι τα πράγματα εκεί τώρα;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Υπήρχαν αυτές οι προσπάθειες, αλλά η Λαύρα του Ποτσάγιεφ ευρίσκεται στις επάλξεις της προστασίας της κανονικής Ορθοδοξίας. Αποπειράθηκε η κατάληψη και της Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου, αλλά και στις δυο μονές είναι ισχυρό το μοναχικό πνεύμα. Οι μοναχοί αντιλαμβάνονται πολύ καλά τι είναι η κανονική Εκκλησία και τι είναι το σχίσμα. Την εποχή του 7 και 8 αι. μ.Χ. με την εικονομαχική αίρεση να ταλανίζει την Εκκλησία οι μοναχοί ήταν εκείνοι οι οποίοι αναδείχθηκαν προστάτες των αγίων εικόνων. Σήμερα οι μοναχοί προστατεύουν την κανονική Ορθοδοξία. Πιστεύω ότι τόσο η Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου, η Λαύρα των Ποτσάγιεφ όσο και οι άλλες Ιερές Μονές θα αγωνίζονται και στο περαιτέρω υπέρ πίστεως και ιερών κανόνων της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Παράδειγμα αποτελούν οι μοναχοί κατά τα γεγονότα στην Πλατεία Ανεξαρτησίας. Μετά την εγκατάσταση οδοφραγμάτων και με τις προετοιμασίες για την ένοπλη σύγκρουση οι αδελφοί της Ιεράς Μονής Desyatynny του Κιέβου βγήκαν στο δρόμο και υπό καταρρακτώδη βροχή στάθηκαν μεταξύ των δυο αντιμαχόμενων πλευρών προκειμένου να αποτρέψουν τη φονική μάχη. Φρονώ ότι αυτή πρέπει να είναι η θέση της Ορθοδόξου Εκκλησίας και του Ορθοδόξου μοναχισμού.

A. Rogatkin: Την τελευταία εικοσαετία πόσοι Ορθόδοξοι Ιεροί Ναοί του Πατριαρχείου Μόσχας αφαιρέθηκαν και καταστράφηκαν στα πλαίσια του αγώνος αυτού;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Εάν μιλάμε για τις ενορίες οι οποίες τα τελευταία υπήχθησαν στο λεγόμενο «Πατριαρχείο Κιέβου» σύμφωνα με τα στοιχεία τους είναι 30 ενώ με τα δικά μας είναι 10. Πρέπει να αντιλαμβανόμαστε το πώς γίνεται αυτή η υπαγωγή. Δεν πρόκειται για ελεύθερη εκδηλώση της θελήσεως των ανθρώπων διότι εδώ κατά κανόνα ασκείται πολύ σοβαρή πίεση.

Παραθέτω ένα παράδειγμα. Πρόσφατα στην περιφέρεια του Ρόβνο έχει υπογραφεί η Διακήρυξη συστάσεως της μιας κατά τόπον Ουκρανικής Εκκλησίας. Αυτό έγινε μετά από πίεση από τις τοπικές αρχές. Την υπέγραψε και Ιεράρχης της Ουκρανικής Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας μαζί με

το σχισματικό ψευδοιεράρχη και τον ουνίτη επίσκοπο. Το έγγραφο αμέσως προκάλεσε πολλά ερωτήματα: η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας θα δημιουργείται εντός της περιφέρειας του Ρόβνο; Μήπως είναι πρόθυμος ο ουνίτης επίσκοπος να αποκηρύξει την υποταγή του στον Πάπα προκειμένου να ενταχθεί στην υπό σχεδιασμό μια Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία;

A. Rogatkin: Δηλαδή εκεί δεν έχουν επίγνωση ακόμα οι όλοι τι υπογράφουν.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Είτε δεν έχουν επίγνωση είτε αυτό γίνεται κατόπιν πίεσεως. Ως αποτέλεσμα ο Ορθόδοξος Επίσκοπος σύντομα ανακάλεσε την υπογραφή του, ακολουθούμενος από τον ουνίτη επίσκοπο, ενώ ο περιφερειάρχης επαύθη από τη θέση του. Εν προκειμένω μιλάμε για μια πάρα πολύ σοβαρή πίεση. Εάν μιλάμε για την λεγομένη ελεύθερη θέληση των ανθρώπων, παρακολουθήσαμε ένα ρεπορτάζ, όπου κάτι άνθρωποι γύρευαν με τις κάλπες και ήλθαν σε μια γιαγιά με προβλήματα βαρηκοΐας για να την ρωτήσουν: «Ουκρανή είσαι; Ναι, είμαι. Είσαι υπέρ του Κιέβου; Ναί, είμαι. Βάλε υπογραφή. Που είναι οι συγγενείς σου; Λείπουν. Μπορείς να υπογράψεις για χάρη τους; Ναί, μπορώ». Είναι καθαρή κατάχρηση. Ως αποτέλεσμα έχουμε τις ενορίες της κανονικής Εκκλησίας να μεταβιβάζονται στα σχισματικά αυτά μορφώματα.

Βεβαίως δεν είναι ένα μαζικό φαινόμενο, αλλά μεμονωμένες περιπτώσεις και πρέπει να ελπίζουμε ότι θα έχει τέρμα. Θα έχει τέρμα κυρίως μετά την επάνοδο της ειρήνης στην Ουκρανία κάτι για το οποίο προσευχόμαστε σε κάθε Θεία Λειτουργία. Και δεν είναι μόνο η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας αλλά και η Ρωσική Εκκλησία ολόκληρη με πολλά εκατομμύρια τέκνα προσεύχεται να επανέλθει ειρήνη στην Ουκρανία. Αυτή είναι η πλέον ένθερμη μας επιθυμία. Αυτό ζητούμε από τον Κύριο στην αρχή του νέου έτους, δηλαδή να μας φέρει το έτος 2015 την πολυαναμενόμενη ειρήνη.